

> РУХуЕўропу >

№3(03) жнівень 2011г.

СТРУКТУРЫ ЕС

КАМІТЭТ МІНІСТРАЎ РАДЫ ЕЎРОПЫ

Што такое Камітэт Міністраў Рады Еўропы?

Камітэт Міністраў Рады Еўропы – гэта кіраўнічы і дырэктывны орган Арганізацыі. У ім прадстаўлены міністры замежных справаў усіх дзяржаў-чальцоў ці іх сталыя дыпламатычныя прадстаўнікі ў Страсбурзе. Камітэт Міністраў – гэта адначасова ўрадавы орган, у рамках якога на раўнапраўнай аснове абмяркоўваюцца нацыянальныя падыходы да рашэння праблем еўрапейскага грамадства, і калектывны форум, дзе падчас сумеснага абмеркавання фармулююцца агульнаеўрапейскія падыходы да іх рашэння. Разам з Парламенцкай Асамблеяй Камітэт Міністраў Рады кантралюе выкананне дзяржавамі-чальцамі сваіх абавязанняў.

Хто ўваходзіць у Камітэт Міністраў Рады Еўропы?

Міністры

Міністры замежных спраў дзяржаў-чальцоў Рады Еўропы.

Сталыя прадстаўнікі

Камітэт Міністраў прапанаваў дзяржавам-чальцам прызначыць сталых прадстаўнікоў урадаў дзяржаў у Радзе Еўропы для падтрымання сталага кантакту з арганізацыяй. Усе яны жывуць і працуюць у Страсбурзе. На практыку, сталымі прадстаўнікамі дзяржаў-чальцоў з'яўляюцца дыпламаты ў рангу амбасадараў, у рэдкіх выпадках – павераныя ў справах.

У 1952 г. Камітэт Міністраў пастанавіў, што кожны міністр можа прызначыць прадстаўніка, які валодае такімі ж паўнамоцтвамі па прызначэнні рашэнняў як і міністр. Звычайна гэтая асоба з'яўляецца адначасова і сталым прадстаўніком.

Другой асобай у дэлегацыі з'яўляецца намеснік сталага прадстаўніка (не блытаць са сталым прадстаўніком).

Калі праходзяць сустрэчы Камітэта Міністраў Рады Еўропы?

Сустрэчы на ўзроўні міністраў праводзяцца адзін раз у год, у траўні ці ў лістападзе. Гэтыя сустрэчы, вядомыя як "сесіі", звычайна праходзяць у Страсбурзе на працягу аднаго поўнага ці двух няпоўных дзён.

Як правіла, вялікая частка сесій праходзіць у форме палітычнага дыялогу, аднак міністры могуць абмяркоўваць любыя пытанні, якія ўяўляюць усеагульную цікавасць, за выключэннем пытанняў нацыянальнай абароны.

Нягледзячы на тое, што пратаколы сесій носяць канфідэнцыйны характар, па заканчэнні кожнай з іх публікуюцца справаздача. Міністры таксама могуць зрабіць адно ці некалькі заяў.

Сесіі праводзяцца ў адпаведнасці з Правіламі працэдур, звычайна ў зале паседжанняў Камітэта Міністраў.

Паседжанні на ўзроўні сталых прадстаўнікоў як правіла праводзяцца адзін раз у тыдзень у зале

паседжанняў Камітэта Міністраў.

Сталыя прадстаўнікі таксама сустракаюцца некалькі разоў у тыдзень на паседжаннях камітэтаў.

Чым займаецца Камітэт Міністраў Рады Еўропы?

Камітэт Міністраў выконвае тры функцыі:

- з'яўляецца ўрадавым органам, дзе на раўнапраўнай аснове абмяркоўваюцца нацыянальныя падыходы да рашэння праблем еўрапейскага грамадства;

- служыць калектывным форумам, у рамках якога падчас сумеснага абмеркавання фармулююцца агульныя падыходы да рашэння еўрапейскіх праблем;

- разам з Парламенцкай Асамблеяй стаіць на варце фундаментальных каштоўнасцяў Рады Еўропы.

У паўнамоцтвы Камітэта Міністраў уваходзіць запрашэнне еўрапейскіх краін уступіць у Радз Еўропы.

Ён таксама можа прыпыніць чалецтва дзяржавы ці прыняць рашэнне пра яго выключэнне з ліку чальцоў арганізацыі.

Працэс прыняцця ў Радз Еўропы пачынаецца, калі Камітэт Міністраў, атрымаўшы афіцыйную заяву ад дзяржавы на чалецтва ў арганізацыі, кансультуецца з Парламенцкай Асамблеяй.

Як функцыянуе Камітэт Міністраў?

Камітэт Міністраў функцыянуе на некалькіх узроўнях.

Паседжанні Камітэта Міністраў і іх сталых прадстаўнікоў праводзяцца ў адпаведнасці са Статутам Рады Еўропы і Правіламі працэдур.

На сесіях, якія праходзяць адзін раз на год, міністры вядуць палітычны дыялог і абмяркоўваюць пытанні еўрапейскага супрацоўніцтва.

Сталыя прадстаўнікі, абмяркоўваюць большасць бягучых пытанняў дзейнасці Камітэта Міністраў.

Яны таксама праводзяць асобныя сустрэчы па пытаннях выканання правоў чалавека (выкананне

КАМІТЭТ МІНІСТРАЎ РАДЫ ЕЎРОПЫ

рашэнняў) і па маніторынгу абавязанняў, узятых на сябе дзяржавамі-чальцамі пры іх уступе ў арганізацыю.

Перадача старшынства ў Камітэце Міністраў адбываецца па ратацыйным прынцыпе ў парадку ангельскага алфавіту кожныя шэсць месяцаў на сесіі Камітэта Міністраў.

У 1975 г. для аказання дапамогі ў працы сталых прадстаўнікоў было створана бюро. Пачынаючы з траўня 2001 г., яно складаецца з шасці чальцоў: старшыні, дзвюх папярэдніх і трох будучых старшыняў.

Бюро сустракаецца ў сярэднім два разы на месяц і выконвае функцыі адміністрацыйнага і пратакольнага характару, уключаючы падрыхтоўку паседжанняў Камітэта Міністраў. На бюро абмяркоўваюцца пытанні каардынацыі мерапрыемстваў, якія праводзяцца старшынямі Камітэта Міністраў, а таксама распрацавання і выканання імі праграмы. Праца па забеспячэнні пераемнасці ў дзейнасці Камітэта пры змене яго старшыняў ускладзена на намесніка

старшыні Камітэта Міністраў на ўзроўні сталых прадстаўнікоў, які выконвае гэту функцыю ва ўзаемадзейні з сакратарыятам Камітэта Міністраў.

Сістэма груп па падрыхтоўцы дакладаў была створана сталымі прадстаўнікамі ў 1985 году. Групу дапамагаюць у падрыхтоўцы паседжанняў сталых прадстаўнікоў. Яны складаюцца з прадстаўнікоў, якія звычайна замяшчаюць сталых прадстаўнікоў. Ім таксама аказваюць садзейнічанне чальцы Сакратарыята.

Групы па падрыхтоўцы дакладаў былі рэарганізаваны ў 1999 году ў адпаведнасці з новай структурай арганізацыі (адна група на дырэктарат), з прызначэннем дадатковых дакладчыкаў для адмысловых мерапрыемстваў.

Сакратарыят Камітэта Міністраў складаецца з 26 супрацоўнікаў. Яго ўзначальвае Сакратар Камітэта Міністраў, ранг якога адпавядае Генеральнаму дырэктару.

Сакратарыят абслугоўвае сустрэчы на ўзроўні міністраў і паседжанні сталых прадстаўнікоў

ЯК ЖЫВУЦЬ БЫЛІЯ РЭСПУБЛІКІ СССР

Беларусь: пытанне пра каштоўнасць незалежнасці застаецца спрэчным

Былы зборчыні цэх СССР – Беларусь праз дваццаць гадоў пасля распаду Звяза застаецца апошняй аўтарытарнай дзяржавай Еўропы з блізкімі да сацыялістычных мадэляў эканомікі і жыццёвым укладам.

Нават афіцыйныя статыстычныя дадзеныя дэманструюць даволі сціплыя поспехі Беларусі за апошнія 20 гадоў. А насельніцтва Беларусі за гэты перыяд паменшылася з 10,2 да 9,4 мільёнаў чалавек, сярэдняя працягласць жыцця мужчын зменшылася з 66 да 64,7 г., аплата жыллёва-камунальных паслуг павялічылася з 1,5 да 7,8 адсоткаў ад прыбытку.

Пагаршэнне дэмаграфічнай сітуацыі злучана з пагаршэннем эканамічнага становішча жыхароў, паколькі сёння дзяржаве вельмі цяжка пераканаць грамадзянаў мець у сям'і больш двух дзяцей. З іншага боку, адзначае эксперт, павялічваецца адток насельніцтва з краіны: "З'яжджаюць самыя прасунутыя і творчыя людзі, таму што жыць ва ўмовах амаль таталітарызму невыносна".

Па дадзеных Белстата, у 1991 году сярэдняя зарплата па рэспубліцы складала каля 275 савецкіх рублёў. Напачатку 2011 гады гэты паказчык складае 1 мільён 576 тысяч беларускіх рублёў, ці 372 еўра. Для параўнання: у 1991 году на гэту суму можна было набыць 2750 кілаграмаў бульбы, да нядаўняга часу які лічыўся ці ледзь не асноўным знакам Беларусі. У 2011 г. – толькі 400-700 кілаграмаў

Выпуск і продаж гатовай прадукцыі ў параўнанні з савецкімі часамі знізіўся ў разы. Па дадзеных Белстата, у 2010 г. стратным было 101 прадпрыемства машынабудаўнічай і металаапрацоўчай галіны, адзначаны спад вытворчасці пры адначасовым павелічэнні складскіх запасаў нерэалізаванай прадукцыі.

Беларусь завуць "запаветнікам сацыялізму": практычна ва ўсіх населеных пунктах краіны можна сустрэць помнікі дзеячам эпохі пабудовы камунізму, а тапаніміка нават буйных гарадоў перанасычана савецкімі назвамі. Толькі ў цэнтры беларускай

сталіцы ёсць вуліцы Леніна, Маркса, Энгельса, Камуністычная, Савецкая, у гарадах і мястэчках маюцца тысячы помнікаў дзеячам савецкай эпохі.

Кінарэжысёр **Юры Хашчовацкі** адной з чыннікаў такога шанавання савецкіх знакаў заве нежаданне

ўлады рэфармавацца, адмаўленне дэмакратычных і ліберальных пераўтварэнняў. Акрамя таго, цяперашнія беларускія кіраўнікі па стылі сваёй дзейнасці і менталітэту вельмі падобныя на партыйных і савецкіх дзеячаў.

Сярод новых знакаў Беларусі – дзясяткі лёдавых палацаў, створаных са шкла і бетону велізарны будынак Нацыянальнай бібліятэкі ў сталіцы, грандыёзная "Менск-арэна" – спартовая і канцэртная пляцоўка, якая можа супернічаць з лепшымі сусветнымі аналогамі.

Палітолаг **Аляксандр Класковский** адзначае, та сёння ўжо сышло пакаленне, для якога СССР быў каштоўнасцю ідэалагічнай і якая гарантуе вызначаны сацыяльныя стандарты. Сёння, мяркуе аналітык, практычна няма настальгіі па "светлым мінулым", але пытанне пра каштоўнасць незалежнасці досыць спрэчнае ў плане глыбіні ўкаранення ў масавую свядомасць, якой сёння даволі лёгка маніпуляваць.

А ўлады супраць

Улады супраць уводзін бязвізавага рэжыму з ЕС
Візавае рэжым з ЕС можа быць спрощаны максімум праз паўтара гады, але гэта залежыць ад пазіцыі беларускіх улад.

Як паведамляе "Белсат", у Ракаве сустрэліся прадстаўнікі няўрадавых арганізацый Беларусі, каб абмеркаваць, якія крокі павінна зрабіць наша краіна для спрашчэння візавых адносін з ЕС.

Па меркаванні палітолага **Дзяніса Мельянцева**, калі дазволіць палітычныя ўмовы, спрашчэнне візавага рэжыму і рэадмісія могуць быць завершаны максімум праз паўтара года.

Дырэктар офіса "За дэмакратычную Беларусь" **Вольга Стужынская** тлумачыць: "Яшчэ ў лютым Рада ЕС даручыў Еўракамісіі пачаць з беларускім бокам адпаведныя перамовы. Але на сёння яны нават яшчэ не пачаліся. Еўракамісія падрыхтавала ліст да ўладаў Беларусі з запрашэннем да перамоў, але з Менска няма ніякай рэакцыі. Маўчанне".

Эксперт зважае на тое, што астатнія краіны, якія ўваходзяць ва "Ўсходняе партнёрства" (Украіна, Грузія, Малдова, Арменія і Азербайджан) больш актыўна лабіюць свае інтарэсы на абшарах Еўропы.

"Яны зрабілі важныя крокі: адмена віз для грамадзян ЕС, актыўная праца ў сферы абароны праў чалавека і г.д. А Беларусь у гэтым спісе пакуль у самым канцы", – кажа Стужынская.

Аднак сярод плюсаў эксперты адзначаюць тэхнічную падрыхтаванасць беларускага боку да бязвізавага рэжыму. "Біяметрычныя пашпарты і ідэнтыфікацыйныя карткі ўжо распрацаваны. У барацьбе з гандлем людзьмі Беларусь таксама мае добрыя паказчыкі, – кажа старшыня Рэспубліканскага звяза турыстычных арганізацый **Аляксандр Мірскі**. – Самая асноўная праблема – адсутнасць палітычнай волі з боку службоўцаў. За адмену віз выступаюць толькі Міністэрства культуры і Міністэрства спорту і турызму. Найбольш актыўна супрацівіцца Міністэрства замежных справаў – яны зарабляюць на візах грошы, таму не жадаюць адмяняць іх для турыстаў і гасцей, якія прыязджаюць у Беларусь. Неадназначная пазіцыя ў Камітэта дзяржкантролю, Дзяржаўнага пагранічнага і Міністэрства ўнутраных спраў. Яны быццам бы не адмаўляюць бязвізавага рэжыму, але не з'яўляюцца актыўнымі прыхільнікамі яго ўводзін".

ІНФЛЯЦЫЯ Ў 4 РАЗЫ ВЫШЭЙ, ЧЫМ У ЕЎРОПЕ

Інфляцыя ў РФ за першыя сем месяцаў 2011 года складала 5%, пры гэтым у краінах ЕС дадзены паказчыкі дасягнуў 1,3%, паведамляе прэс-служба Расстата са спасылкай на дадзеныя Еўрастата і нацыянальных статыстычных службаў.

У ліпені гэтага года спажывецкія кошты ў РФ не змяніліся ў параўнанні з чэрвенем 2011 г.. Аднак у краінах Еўрасаюза ў ліпені дэфляцыя ў сярэднім дасягнула 0,4% у месячным вылічэнні.

"У ліпені ў большасці разгляданых замежных краін назіралася зніжэнне спажывецкіх коштаў у параўнанні з чэрвенем 2011 гады (ад 0,2% да 1,9%)", – гаворыцца ў паведамленні.

Зніжэнне коштаў у мінулым месяцы назіралася ў Ірландыі, Латвіі і Літве, Нідэрландах, Польшчы, Славакіі на 0,2%; у Вугоршчыне, Швецыі і на Мальце – на 0,3; у Аўстрыі, Румыніі і Фінляндыі – на 0,4%; у Францыі – на 0,5%; у Люксембурзе – на 0,9%; у Іспаніі – на 1,2%, Бельгіі – на 1,3%, Грэцыі – на 1,4%, Італіі – на 1,7% і на Кіпры – на 1,9%.

За месяц кошты на тавары і паслугі ўзраслі ў Беларусі (на 3,5%), Карэі, Эстоніі, Казахстане, Нямеччыне (на 0,5-0,7%), Балгарыі, Чэхіі, Бразіліі, Канадзе, Партугаліі, ЗША (на 0,1-0,4%). За перыяд з пачатку бягучага года найвялікае павелічэнне спажывецкіх коштаў адзначалася ў Беларусі (на 41%), Казахстане (на 5,6%) і на Ўкраіне (на 4,6%).

У Расіі спажывецкія кошты на харч у параўнанні з папярэднім месяцам зменшыліся на 1,1% (у сярэднім па краінах ЕС – на 0,5%), у параўнанні з канцом 2010 гады – выраслі на 3,8% (у сярэднім па ЕС – на 1,9%).

"У параўнанні з папярэднім месяцам у ліпені бягучага года ў большасці краін ЕС спажывецкія кошты на прадукты сілкавання панізіліся (галоўным чынам з-за патаннення садавіна-гароднінай прадукцыі). Найбольш прыкметнае зніжэнне коштаў адбылося ў Румыніі, на Кіпры (на 2,2%), у Польшчы, Вугоршчыны, Славакіі, Славеніі (на 1,6-2%)", – паведамляе Расстат.

За ліпень сярод дзяржаў ЕС прадукты сілкавання падаражэлі толькі ў Ірландыі, Люксембурзе (на 0,7%), Швецыі, Эстоніі, Бельгіі, Партугаліі, Іспаніі, Вялікабрытаніі (на 0,1-0,4%).

За перыяд з пачатку года найболей істотны прырост коштаў на прадукты, як і месяц назад, назіраўся на Кіпры (6,9%), у Вугоршчыне і Літве (5,1%).

У студзене-траўні 2011 гады Расія ў 2,5 разы апырэджала Еўропу па інфляцыі. Паказчык у РФ тады склаў 4,8% у параўнанні з 1,9% у ЕС. У Расіі кошту на прадукты сілкавання ў траўні зменшыліся ў параўнанні з папярэднім месяцам на 0,2%, а за перыяд з пачатку года – выраслі на 5,5%. У сярэднім па краінах ЕС прадукты ў траўні падаражэлі на 0,6% і на 2,6% – з пачатку года.

ЭСТОНІЯ: КРЫЗІС ПРЫПЫНІЎ СКАЧОК "БАЛТЫЙСКАГА ТЫГРА"

Пра распад СССР у Эстоніі мала хто шкадуе. Рускія, якія жывуць тут, цалкам лаяльныя, хоць нярэдка па-рознаму ацэньваюць мінулы і цяперашні час. Хоць калісьці маленечкая краіна была вітрынай Савецкага Звязу.

Пасля абвяшчэння незалежнасці эстонцы дасталі з бабуліных куфраў забароненыя трохкаляровыя сцягі, якія сталі знакам будучых поспехаў. І сапраўды, ім ёсць чым здзівіць свет – тутэйшыя інвестыцыйныя законы лічацца самымі ліберальнымі ў Еўропе, рэгістрацыя фірмы займае некалькі хвілін, па мабільным тэлефоне тут паркуюць машыны і купляюць квітку ў транспарце, па інтэрнэце наведваюць банкі, галасуюць на выбарах і шукаюць працу.

Раней у незалежнай Эстоніі быў ледзь не самы высокі ў Еўропе прырост ВУП, але ў часы крызісу пра гэта, мабыць, прыйдзецца пазабываць. Узровень коштаў у Эстоніі вырас, у параўнанні з мінулымі годам, больш чым на пяць адсоткаў, тавары падаражэлі на сем, паслугі – на два адсоткі, а харчовы кошык – на 17 адсоткаў. Улады, у адрозненні ад некаторых жыхароў, афіцыйна не ўвязваюць гэта падаражэнне з пераходам на еўра.

І ўсё ж такі аб'яднаны агульнай ідэяй народ гатовы перажыць гэтыя цяжкасці. Нягледзячы на крызіс, эстонцы не памяншалі ўрад пасля выбараў, яны зноў прагаласавалі амаль за той жа склад

парламента. У краіне не было сур'ёзных акцый пратэсту, не было буйных страйкаў.

Нядаўна ў Таліне высадзіўся цалкам мірны дэсант агітатараў з Тамбоўскай вобласці. Важныя службоўцы з Тамбоўшчыны пераконвалі рускамоўных жыхароў Эстоніі пераехаць на сталае месца жыхарства ў Расію, аднак на іх прапанову адгукнулася толькі пара-тройка сем'яў. Вырасла новае пакаленне рускіх, якія ніколі не бывалі ў Расіі, але вольна валодаюць эстонскай і адчуваюць сябе тут дома, і гэтыя "хлопчыкі зусім не жадаюць у Тамбоў".

Дваццацігадовая студэнтка **Кацярына Плекова** пераканана, што яе радзіма – Эстонія. І дадае: "Мне, вядома, хочацца, каб пра рускіх і Расію казалі добра, ці, прынамсі, справядліва. Але сказаць, што распад СССР я ўспрымаю як нейкую геапалітычную трагедыю, не магу. Бо я амаль аднагодка незалежнай Эстоніі". Праўда, на Захад і маладыя рускія, і маладыя эстонцы з'яжджаюць масава. Па некаторых дадзеных, Эстонію пакінулі ўжо амаль 100 тысяч жыхароў, што з'яўляецца сур'ёзнай стратай для маленькай краіны.

А вось замежнікам Эстонія падабаецца амаль безумоўна, балазе Стары горад Талін занесены ў скарбніцу ЮНЭСКО, а сам горад стаў культурнай сталіцай Еўропы 2011.

ЕС НЕ ПРЫЗНАЎ ЛЕГІТЫМНАСЦЬ ВЫБАРАЎ

Прадстаўнікі Еўрапейскага звяза заявілі, што не прызнаюць легітымнасць прэзідэнцкіх выбараў у Абхазіі, якія адбыліся 26 жніўня. Як паведамляе Lenta.Ru са спасылкай на AFP, вярхоўны камісар ЕС па пытаннях вонкавай палітыкі і бяспекі **Кэтрын Эштан** адзначыла, што ЕС выступае за тэрытарыяльную цэласнасць Грузіі, як таго патрабуюць нормы міжнароднага права.

"Еўрапейскі звяз не бачыць ніякіх легальных ці канстытуцыйных падстаў для правядзення падобных выбараў", – заявіла Эштан. Нагадаем, раней паведамлялася, што выбары ў Абхазіі не прызнаў і НАТО.

"Правядзенне такіх выбараў не спрыяе мірнаму і доўгатэрмінаму ўрэгуляванню сітуацыі ў Грузіі. Альянс ізноў заяўляе пра сваю поўную падтрымку суверэнітэту і тэрытарыяльнай цэласнасці Грузіі ў межах яе міжнародна прызнаных меж", – заявіў напярэдадні генсек НАТО **Андэрс Фог Расмуссен**.

Як паведамляў "Росбалт", віцэ-прэзідэнт Абхазіі **Аляксандра Анкваб** атрымаў пераканаўчую перамогу на выбарах прэзідэнта, набраўшы 55% галасоў выбарнікаў.

"Наш кандыдат набраў прыкладна 55% галасоў. У абсалютных лічбах, па нашых падліках, заснаваных на дадзеных участковых і акруговых выбарчых камісій, за яго прагаласавалі 58 тысяч чалавек. На другім месцы Шамба. Яму аддалі перавагу 23 тысячы выбарнікаў краіны. Не на шмат адстаў ад яго Хаджымба. Ён атрымаў галасы 22 тысячаў суграмадзян", – распавёў кіраўнік перадвыбарнага штаба кандыдата **Леанід Лакербая**.

Удзел у выбарах прэзідэнта Абхазіі прынялі больш 70% выбарнікаў, занесеных у спісы. За выбарамі назіралі больш 100 назіральнікаў. Сур'ёзных парушэнняў зафіксавана не было. На пост прэзідэнта Абхазіі прэтэндавалі тры кандыдаты – **Аляксандр Анкваб, Раўль Хаджымба і Сяргей Шамба**.

ШКАДАВАННЕ МІНІСТРА ЮСТЫЦЫІ ЛІТВЫ

Міністр юстыцыі Літвы шкадуе з нагоды ўцечкі інфармацыі пра рахункі беларускіх праваабаронцаў

Міністр юстыцыі Літвы шкадуе пра ўцечку інфармацыі пра фінансавыя аперацыі беларускіх апазіцыянераў, але лічыць, што не час шукаць вінаватых. Амбасадар Літвы ў Беларусі прынёс выбачэнні сям'і **Алеся Беяцкага**.

Міністр юстыцыі Літвы **Ремігіюс Шымашус** выказаў шкадаванне ў сувязі з тым, што яго падначаленыя перадалі ўладам Беларусі інфармацыю пра фінансавыя аперацыі беларускага праваабаронцы **Алеся Беяцкага**. Адначасова Шымашус паабяцаў

даламагаць пераследуемым апазіцыянерам. Разам з тым кіраўнік Мінюста заявіў, што яшчэ "не час шукаць вінаватых".

Р. Шымашус таксама падкрэсліў, што палітыка Вільнюса ў стаўленні да Менска не змяняецца і што Літва "па-ранейшаму асуджае дыктатуру". Акрамя таго, па словах міністра, амбасадар Літвы ў Беларусі **Эдмінас Багдонас** ужо прынёс выбачэнні сям'і **Беяцкага**. "Магу толькі далучыцца да ўсіх выбачэнняў за тое, што такі выпадак адбыўся ў Літве", – сказаў Шымашус.

УКРАЇНА ПРАЗ 10 ГАДОЎ БУДЗЕ Ў ЕС

Прэзідэнт Украіны Віктар Януковіч заяўляе пра адназначны замежнапалітычны выбар Украіны – руку ў бок Еўропы. "Нягледзячы на цяжкасці, галоўны крок ужо зроблены: мы канчаткова вызначыліся са сваёй будучыняй. Еўрапейскі выбар стаў асновай замежнапалітычнай ідэнтычнасці Украіны. А еўрапейскія каштоўнасці – асновай нашага развіцця", – цытуе інтэрнэт-выданне В.Януковіча.

"Мы ўпэўнены, што Дамова пра асацыяцыю і пра стварэнне паглыбленай і ўсёабдымнай зоны вольнага гандлю – гэта тое, што сёння трэба і Украіне, і Еўрапейскаму Звязу. Спадзяемся, што гэта зразумець і нашы партнёры", – заяўляе прэзідэнт.

"Украіна не проста жадае быць еўрапейскай краінай. Гэты геаграфічны факт не мае патрэбу ў лішніх пацверджаннях. Мы жадаем прылучыцца да вялікага еўрапейскага праекта – пабудове адзінай Еўропы на аснове каштоўнасцяў волі, дэмакратыі і правоў чалавека. Прылучыцца ў складаны час, імкнучыся атрымаць не субсідыі ці патуранні, а магчымасці і правы. Прылучыцца, насуперак цвёрдаму ціску і свядомаму тармажэнню, на правах роўных партнёраў. Прылучыцца – дзеля нашай агульнай будучыні", – лічыць прэзідэнт.

Разам з тым, піша далей В.Януковіч, Украіна глыбока ўсвядоміла, што еўрапейскі прагрэс "немагчымы без добрасуседскіх адносін з Расіяй".

"Гады незалежнасці неабвержна даказалі, што

такія адносіны магчымыя толькі на аснове выразнага выканання двухбаковага балансу нацыянальных інтарэсаў і ўзаемнай павагі. Дзяржава і яго кіраўніцтва зрабяць усё ад іх якое залежыць для пабудовы такога балансу", – адзначаў ён.

Частка дзяржава таксама падкрэсліў важнасць адносін са ЗША і Кітайскай Народнай Рэспублікай. Па яго словах, Украіна і далей будзе развіваць супрацоўніцтва з НАТО і іншымі інстытутамі па пытаннях бяспекі ў Еўропе. "Нацыянальны прагматызм, у аснове якога закладзены інтарэсы ўкраінскага грамадзяніна, – гэта наш арыенцір у пабудове адносін з іншымі дзяржавамі", – адзначае В.Януковіч.

"Мы ведаем, што рабіць, і ўсведамляем, як гэтага дасягнуць. Мы вызначылі стратэгію развіцця, і нам досыць палітычнай волі для яе рэалізацыі. Еўрапейская дэмакратычная багатая Украіна, вольная дзяржава, у якой чалавек будзе пачувацца абароненым, – гэта наша мэта, і яна будзе дасягнута... Гэта мэта аб'ядноўвае ўсіх украінцаў, незалежна ад палітычных густаў ці веры. Шлях да яе дасягнення безальтэрнатыўны – гэта глыбокая мадэрнізацыя краіны. На гэтым шляху мы спадзяемся на падтрымку ўсіх еўрапейцаў", – піша прэзідэнт.

"Прыйдзе час, і гадоў праз дзесяць Украіна будзе ў Еўрапейскім Звязе, увойдзе ў круг развітых краін. Я ў гэтым перакананы", – рэзюмуе В.Януковіч.

УЗНАГАРОДА ДЛЯ ПРЭЗІДЭНТА

ЕС уганараваў прэзідэнта Таджыкістана званнем "Лідар XXI стагоддзя"

Прэзідэнт Таджыкістана Эмамалі Рахмон уганараваны званнем "Лідар XXI стагоддзя" Еўрапейскай Рады па міжнародных адносінах. Пра гэта паведаміла ў чацвер прэс-служба кіраўніка дзяржавы.

Па дадзеных прэс-службы, пры прысуджэнні дадзенага звання акадэмічны камітэт рады

прыняў да ўвагі заслугі Рахмона ў садзейнічэнні "нацыянальнаму адзінству ў Таджыкістане, барацьбе з карупцыяй, забеспячэнні павагі да чалавечай асобы, празрыстага кіравання, свабоды прэсы, падтрымцы рэалізацыі дэмакратычных працэсаў, устойліваму эканамічнаму росту, бесперапыннага развіцця сацыяльных асноў, ахове навакольнага асяроддзя". Камітэт таксама ўлічыў унёсак прэзідэнта Таджыкістана ў адраджэнні гістарычнага Душанбэ,

развіцці эканамічнага супрацоўніцтва з ЕС, абароне культурнай і гістарычнай спадчыны таджыкскага народа, ператварэнне Душанбэ "ў ключавы цэнтр паміж Еўропай і Азіяй, у маяк развіцця для ўсяго рэгіёна", падтрымцы міру і бяспекі на сусветнай арэне і ў рэгіёне Цэнтральнай Азіі.

Адзначым, што дзеці высокапастаўленых службоўцаў у Таджыкістане бесперашкодна могуць атрымаць адукацыю як у рэспубліцы, так і за яе межамі і з дапамогай сваіх бацькоў могуць быць прызначаны на высокія пасады. Выбар прафесіі сярод прадстаўнікоў так званай "залатой моладзі" залежыць ад займанага становішча іх бацькамі, паведамляе Tjk.news.

Так, дачка прэзідэнта Таджыкістана Азода Рахмонова займае пост намесніка міністра замежных спраў, сын Рустамі Эмамалі – у Мытнай службе, зяць Джамаліддзін Нураліеў – на пасадзе намесніка міністра фінансаў рэспублікі. Новым прадстаўніком Таджыкістана ў Міжнародным валютным фондзе прызначаны Амір Убайдулаев, сын мэра горада Душанбэ. Старэйшы сын мэра горада Джамаліддзін на працягу больш двух гадоў узначальвае аддзел па вонкавых эканамічных сувязях міністэрства замежных спраў.

Пры гэтым вельмі складанай у Таджыкістане застаецца сітуацыя з наркотыкамі. Да вываду з Таджыкістана падраздзяленняў расійскіх памежнікаў (ліпень 2005 г.) рэспубліка займала трэцяе месца ў свеце пасля Кітая і Турцыі (па выніках 2004 гады) па маштабах канфіскацыі герайну. Па выніках 2009 гады па выніках герайну Таджыкістан апынуўся на 11-м месцы, прапусціўшы наперад Іран, Турцыю, Кітай, Расію, ЗША, Афганістан, Пакістан, Вялікабрытанію, Балгарыю і Італію, а ў 2010 году і Ўзбекістан.

МЭРКЭЛЬ І САРКАЗІ ПРАПАНАВАЛІ СТВАРЫЦЬ УРАД ЭЎРОПЫ

Канцлер Нямецчыны і прэзыдэнт Францыі прапанавалі стварыць эканамічны ўрад эўразоны. Акрамя таго, Мэркель і Сарказі прапанавалі заканадаўча ўсталяваць верхнюю мяжу дзярждоўгу ва ўсіх краінах зоны эўра.

Першым прэзыдэнтам эўразоны можа стаць старшыня Эўрапейскай Рады **Герман ван Рампей**, заявіў Сарказі. Плянуйца, што прэзыдэнт эўразоны будзе абірацца на тэрмін два з паловай гады, а пасяджэньні эканамічнага ўраду, у які ўвойдуць кіраўнікі дзяржаваў і ўрадаў краін эўразоны, будуць праводзіцца два разы на год. Рашэньні гэтых самітаў былі абавязковымі для іх удзельнікаў.

Нікаля Сарказі выказаўся за тое, каб усе 17 краінаў эўразоны яшчэ да канца лета 2012 заканадаўча ўсталявалі верхнюю мяжу дзяржаўнай запазычанасьці, прыняўшы адпаведныя папраўкі ў свае Канстытуцыі. Канцлер Нямецчыны і прэзыдэнт Францыі выказалі намер абараняць адзіную эўрапейскую валюту. "Эўра - гэта наша будучыня", - заявіла Мэркель.

Гаворачы аб неабходнасьці "большай узгодненасьці" фінансавай і эканамічнай палітыкі краін эўразоны, кіраўнікі дзвюх краін прапанавалі ўвесці для эўразоны адзіны падатак на фінансавыя трансакцыі.

Два лідэры мяркуюць, што Эўракамісія павінна атрымаць больш магчымасьцяў для ўмяшаньня ў эканамічную палітыку краіны-даўжніка.

«Мы папрасілі нашых міністраў фінансаў і эканомікі падрыхтаваць прапановы, якія будуць нам перададзеныя ў пачатку 2012 года на паседжаньні франка-нямецкай рады міністраў, каб пачынаючы з 2013 у нас быў агульны падатак на прадпрыемствы ў тым, што датычыць яго падаткаабкладальнай базы і ставак для нямецкіх і францускіх прадпрыемстваў», - заявіў Сарказі.

Канцлер, у сваю чаргу, заявіла, што «гэта амбіцыйны праект, але толькі амбіцыі дазваляць нам дамагчыся жаданых вынікаў».

НОВЫ СПЕЦПРАДСТАЎНІК ЕС НА ПАЎДНЁВЫМ КАЎКАЗЕ

Новым спецпрадстаўніком ЕС на Паўднёвым Каўказе прызначаны **Піліп Лефорт**

Рада Еўрасаюза прызначыла новым адмысловым прадстаўніком ЕС на Паўднёвым Каўказе і па крызісе ў Грузіі французскага дыпламата **Піліпа Лефорта**.

Мандат Лефорта, які набудзе моц 1 верасня 2011 гады і будзе дзейнічаць да 30 чэрвеня 2012 гады, аб'ядноўвае пасады спецпрадстаўніка Еўрасаюза па крызісе ў Грузіі (пасля жніўняўскай вайны 2008 гады) і спецпрадстаўніка Еўрасаюза на Паўднёвым Каўказе, перадае партал "Навіны-Грузія".

"Я вельмі рада я прызначэньню Піліпа Лефорта на гэту важную пазіцыю, - заявіла Вярхоўны прадстаўнік Еўрасаюза па замежных справах і палітыцы бясьпекі Кэтрін Эштон, яе словы прыводзітапа. - Ён валодае шырокай інфармацыяй па рэгіёне і доўгі час працаваў там. Я ўпэўнена, што гэта ідэальны выбар, і ён

будзе спрыяць павышэньню ролі ЕС у гэтым рэгіёне".

Нагадаем, што раней абавязкі спецпрадстаўніка ЕС па Паўднёвым Каўказе выконваў **Пітэр Семнебі**, а абавязкі спецпрадстаўніка па крызісе ў Грузіі - **П'ер Марэль**.

Піліп Лефорт - былы амбасадар Францыі ў Грузіі (2004-2007) і намеснік кіраўніка дыпматсіі Францыі ў Расіі (2007-2010), паведамляе RFI. Паводле камоніке, ён будзе спрыяць правядзеньню палітычных і эканамічных рэформаў у краінах Паўднёвага Каўказа, з якімі ЕС склаў партнёрскія дамовы, і якія дазваляць умацаваць гэта супрацоўніцтва.

Што да грузінскага крызісу, то ў задачы Піліпа Лефорта будзе ўваходзіць удзел у "жнеўскіх перамовах" паміж Расіяй і Грузіяй, якія павінны аднавіцца напачатку кастрычніка.

НАЙМЕНШЫЯ КОШТЫ Ў ГАТЭЛЯХ

Усходняя Еўропа цешыць коштамі за нумары ў гатэлях. Рост попыту на туры ў Цэнтральную і Ўсходнюю Еўропу пацягнуў за сабой рост коштаў на пражыванне ў гатэлях. Нядаўняе апытанне, праведзены HRS (партал бранявання гасцініц) паказаў, што ўсё больш турыстаў зацікаўлены ў здзяйсненні тураў у гэтыя часткі Старога Света за кошт таго, што тут самыя невысокія кошты за ноч у гатэлі.

Але ў выніку, кошты на пражыванне ў гатэлях, якія карыстаюцца попытам, растуць. У той жа час, кошты на нумары ў краінах Балты адны з самых нізкіх. У Таліне сярэдні кошт за ноч у нумары складае 66 еўра. Іншыя гарады, напрыклад Прага

і Будапешт гэтак жа трымаюць кошты на прымальна-нізкім узроўні. Гэтак жа нізкія кошты прыцягваюць усё больш і больш турыстаў у Румынію і Балгарыю.

Паводле апошняга даследавання HRS, у параўнанні з траўнем мінулага года, кошты ў Варшаве выраслі на 19% і склалі 88 еўра за ноч. Віной гэтаму не толькі папулярнасць, але і вельмі невялікі рынак прапаноў. У Маскве сярэдні кошт ночы ў гатэлі складае 153 еўра, што робіць яе самай дарагой сталіцай у свеце. Кошты гэтак жа выраслі ў Браціславе і Любляне. Аднак у Белградзе, насуперак агульнай тэндэнцыі, кошты зваліліся на 10% і склалі 82 еўра за ноч.

Какая из этих двух стран – процветающая, а какая – на грани дефолта!?!

Португалия – одна из самых бедных стран старой Европы, власти которой с упорством идиота продолжают убеждать граждан в "процветании", – что общего и в чем разница между нашими странами, сопоставимыми по территории и численности населения? Белорус, проживающий ныне в Португалии, прислал в редакцию "Белорусского партизана" статью, в которой сравнил жизнь в одинаковых по масштабам городах – португальском Арруда-душ-Виньюш и белорусских Михановичах. Как говорят в одной известной рекламе, почувствуйте разницу...

Итак, Португалия – страна с населением в 10 млн 707 924 человека. Население Беларуси – 9 млн 497,9 тыс. человек. Португалия – страна капиталистическая, почти все там – в частной собственности. Однако медицина и образование – бесплатные.

Пройдемся по небольшому городку Arruda dos Vinhos численностью около 6 тысяч человек, расположенному примерно в 30 км от столицы Лиссабона. В этом городке есть 5 супермаркетов, 5 мясных лавок (помимо супермаркетов), несколько хлебопекарен, около 20 кафешек и, пожалуй, столько же ресторанов, других разных магазинов и мелких магазинчиков нет смысла перечислять (их больше 50-ти: одежда, стройматериалы, инструменты, аудио-видео и прочее-прочее).

Три автозаправочных станции, автосервисы, шиномонтажные и различные мастерские – десятки, 6 банков, порядка 15-ти банкоматов, где абсолютно все равно, какого банка ваша карточка – никаких комиссионных. Через абсолютно любой банкомат можно выполнить практически все операции, в том числе и положить наличные деньги на счет.

Стадион с искусственным покрытием, плюс арена для корриды. Муниципальный крытый рынок, несколько парков отдыха. Библиотека с бесплатным доступом в интернет.

Свыше 5-ти страховых агентств, несколько

агентств по недвижимости, госпиталь, центр здоровья (поликлиника), школа начальная и средняя, несколько автосалонов легковых автомобилей и один – сельскохозяйственной техники.

Электричеством город снабжают исключительно ветровые электростанции. Вода из крана течет, не уступающая бутлированной – кристально чистая. Но даже такую воду люди не пьют, предпочитают покупную.

Улицы освещаются всю ночь. Дороги ровные, но их при этом периодически ремонтируют, видимо, поэтому дороги в Португалии – одни из лучших в Европе.

Некоторые цены по состоянию на 2008 год: молоко 3,2% (тетрапак, ультрапастеризованное, которое может храниться без холодильника до полугода) – от 0,47 до 0,60 евро; свиная вырезка: от 1,59 – на распродаже, до 3 евро – стандартная цена; масло сливочное, несоленое (250гр): 1,40 евро; кофе Nescafe "Espresso" 100 gr: 3,99-4,30 евро.

Квартплаты как таковой нет (все частное), только коммунальные услуги: электричество в среднем обходится в 15-25 евро в месяц, вода 7-10 евро.

Средняя зарплата на предприятии на работах, не требующих квалификации (то есть нижний предел) для мужчин 600 евро, для женщин 450 евро. На стройках подсобные рабочие могут зарабатывать в районе 1000 евро. У специалистов – на порядок выше ...

А теперь для сравнения небольшой поселок Михановичи, 15 км от Минска, численностью около 10 тыс. человек. 4 государственных магазина (типа "сельпо"), столовая, она же – кафе, продовольственных ларьков – 7, один мясной ларек. Типовая провинциальная школа, 2 детсада (на 10-тысячный поселок!) и библиотека. Вот и весь набор "качества" жизни. Вода из крана, если не рыжая, то – праздник, но все равно воняет болотом. О провинциальных белорусских ценах и зарплатах говорить даже не стоит. А теперь вопрос: какая из этих двух стран – процветающая, а какая – на грани дефолта!?!

АЦЭНКА ВЫКАНАННЯ ПРАГРАМЫ

Эксперты ЕС і МВФ ацэняць выкананне Афінамі антыкрызіснай праграмы

Дэлегацыя экспертаў Еўракамісіі, ЕЦБ і МВФ прыбывае ў у Афіны, каб ацаніць выкананне Грэцыяй антыкрызіснай бюджэтнай праграмы, паведаміла грэцкае міністэрства фінансаў.

Грэцыя абавязалася скараціць бюджэтны дэфіцыт да 7,5% ВУП да канца 2011 г., і ад паслядоўнай рэалізацыі гэтай праграмы будзе залежаць вылучэнне чарговага транша фінансавай падтрымкі.

Грэцыя пазбегла дэфолту ў траўні 2010 г., атрымаўшы крэдытную падтрымку ЕС і МВФ. Абавязанні крэдытараў па падтрымцы Грэцыі склалі да цяперашняга часу 219 мільярдаў еўра – гэта каля 100% ВУП краіны. Наўзамен Афіны абавязаліся рэзка паменшыць бюджэтны дэфіцыт, скараціўшы выдаткі. Аднак дадзеныя студзеня-ліпеня 2011 года паказваюць, што дэфіцыт дзяржбюджэту вырас да 15,5 мільярда еўра супраць 12,45 мільярда еўра за аналагічны перыяд 2010 гады. Пры гэтым прыбыткі бюджэту за сем месяцаў зваліліся на 6,4%, а выдаткі прыскокнулі на 7,1%.

Як чакаецца, улады Грэцыі растлумачаць

невывананне бюджэтнай праграмы глыбейшай, чым чакалася, рэцэсіяй. Міністр фінансаў **Эвангелос Венизелос** заявіў, што ў 2011 году ВУП краіны можа скараціцца больш чым на 5%.

Тым не менш, крэдытары могуць запатрабаваць прыняцця дадатковых мер па скарачэнні выдаткаў для дасягнення ўзгодненых бюджэтных паказчыкаў. У гэтым выпадку грэцкаму ўраду прыйдзеца звярнуцца да чарговага падвышэння падаткаў і зніжэнню выдаткаў.

У сітуацыі вакол Грэцыі маюцца яшчэ дзве праблемы, якія пакуль далёкія ад рашэння. Крэдытары, уключаючы суверэнных і прыватных фундатараў, пакуль не вызначыліся з удзелам у "добраахотнай" схеме па абмене грэцкіх аблігацый з дыскамтам да 21%. Акрамя таго, шэраг краін еўразоны патрабуюць ад Афіні закладных гарантый для аказання далейшай фінансавай дапамогі. Фінляндыя ўжо склала з Грэцыяй адпаведную дамову, якая выклікала крытыку шэрагу партнёраў па еўразоне, якія адзначылі, што дадатковыя гарантыі могуць быць забяспечаны толькі за кошт пашырэння крэдытнай падтрымкі з боку астатніх удзельнікаў валютнага звяза.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ НОВАГА ДЫСКУ Ё ВІЦЕБСКУ

25 жніўня ў віцебскім "Еўрапейскім клубе" прайшла прэзентацыя мультымедыйнага дыску "100 бардаў Свабоды" з удзелам аўтара аднайменнай перадачы беларускай службы Радыё Свабода **Змітра Бартосіка**.

Паслухаць песні ў ягоным выкананні ды аповед пра тое, як ажыццяўляўся праект "Барды Свабоды" сабралася каля трох дзесяткаў віцебскіх слухачоў, якія даведаліся з інтэрнэту, што вядомы бард наведвае іхні горад.

Зміцер Бартосік расповёў, як нараджалася радыёперадача – як цягам амаль двух гадоў, з верасня 2008-га да верасня 2010 году сто беларускіх бардаў праспявалі ў эфіры Радыё Свабода па пяць сваіх твораў. Сярод выканаўцаў былі і ўжо вядомыя беларускія барды, і пачаткоўцы. Таму дыск атрымаўся, як кажуць, на любы густ – з разнастайнымі па тэматыцы і стылю выканання песнямі.

Сярод усіх абласных гарадоў толькі Віцебск не мае сваіх бардаў свабоды, хаця Віцебская вобласць прадстаўлена досыць шырока. Сярод найбольш вядомых – **Лера Сом** і **Георгій Станкевіч**.

Скончыўшы расповед пра пераглед гісторыю выдання дыску, спадар Бартосік узяў у рукі гітару ды выканаў па-беларуску некалькі твораў з класікі расейскай бардаўскай песні – хіты Булата Акуджавы, Уладзімера Высоцкага, Аляксандра Вярцінскага, Сяргея Нікіціна, па-майстэрску перакладзеныя народным паэтам **Рыгорам Барадуліным**.

Пасля кожнай песні гучалі воплескі, і слухачы доўга не адпускалі выканаўцу, просячы, каб ён спяваў

яшчэ і яшчэ. Найбольш апладысмантаў дасталася жартаўлівым песенькам пра Каракас ды Пракаповіча.

Напрыканцы канцэрту кожны прысутны атрымаў дыск "100 бардаў Свабоды" на памяць.

"ПРАЦОЎНЫ ДЭСАНТ" ЛЯ ВЁСКИ ПАЛЯІ

Віцебскія сябры Партыі БНФ добраўпарадкавалі мэмарыял каля вёскі Паляі, дзе ў 1930–50-я гады адбываліся масавыя расстрэлы мірных грамадзянаў. Да партыйцаў далучыліся сябры руху "За свабоду" ды іншых грамадзкіх арганізацыяў.

У добраўпарадкаваньні самаробнага мэмарыялу ўзялі ўдзел паўтара дзясятка чалавек, у тым ліку і старшыня Партыі БНФ **Аляксей Янукевіч**.

Віцебскія апазыцыянэры пачалі ўсталёўваць крыжы на месцах пахавання ахвяраў сталінскіх рэпрэсіяў каля вёскі Паляі яшчэ 20 год таму. Некалькі разоў невядома хто нішчыў крыжы. Але ўжо некалькі год пра трагічныя падзеі няўзыхваема нагадваюць высокі жалезны крыж з надпісам "Ахвярам таталітарнага рэжыму" і некалькі меншых, драўляных крыжоў.

Актывісты пафарбавалі крыжы, пасадзілі рабінкі, добраўпарадкавалі тэрыторыю.

"Ёсць пляны ўсталёўваць яшчэ некалькі крыжоў, яшчэ пасадзіць дрэвы... Аднак існуе пагроза, што

ўсё, створанае намі дзеля памяці пра нявінна забітых людзей, можа быць знішчана мясцовымі ўладамі", – кажа старшыня віцебскай абласной суполкі партыі БНФ **Кастусь Смолікаў**.

Мясцовыя ўлады лічаць, што актывісты ня маюць права на нейкія дзеянні па ўшанаванні памяці ў гэтым месцы. У верасні мінулага году спадар Смолікаў атрымаў ліст з Варонаўскага сельсавету, дзе яму як чалавеку, якога суд летась прызнаў вінаватым у самаўпраўстве, загадана самастойна знесці ўсталёўваны пад Паляямі крыжы. У іншым выпадку, як было напісана ў афіцыйнай паперы, мясцовыя ўлады пакідаюць за сабой права зрабіць гэта самастойна.

Актывісты не пакідаюць надзеі на тое, што мэмарыял каля вёскі Паляі набудзе афіцыйны статус. Кастусь Смолікаў падрыхтаваў ліст у Міністэрства культуры, каб надаць гэтаму месцу статус гістарычна-культурнай каштоўнасці.

«**РУХ у Еўропу**» – грамадска-палітычная газета. Выдавец – Віцебская абласная арганізацыя ПАГА «Рух за Свабоду». Выдаецца нерэгулярна. Наклад – 299 асобнікаў. Рэдактар – Сяргей Салодкін. Вёрстка – Сяргей Солідны. Надрукавана на прыватным абсталяванні на свае сродкі і з дапамогаю адзінадумцаў.